

Andrzej Żurowski

Autobiografia

Świat Tekstów. Rocznik Słupski 11, 5-8

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Andrzej Żurowski

Autobiografia

Urodziłem się 24 września 1944 roku. W roku 1967 ukończyłem studia w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Gdańsku i uzyskałem (z wyróżnieniem) tytuł magistra filologii polskiej. Podyplomowe Studium Dziennikarskie ukończyłem w Warszawie w 1969 roku.

W roku 1973 na Uniwersytecie Gdańskim obroniłem (z wyróżnieniem) pracę doktorską pt. *Scenariusze szekspirowskie* (promotor: prof. dr hab. Maria Janion) i uzyskałem tytuł doktora nauk humanistycznych, specjalizacja: teatrologia.

W roku 2002 na podstawie kolokwium i wykładu habilitacyjnego Rada Wydziału Filologiczno-Historycznego Uniwersytetu Gdańskiego przyznała mi tytuł doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa-teatrologii, który został zatwierdzony przez Centralną Komisję Kwalifikacyjną PAN.

W roku akademickim 2002/2003 otrzymałem nominację na stanowisko profesora nadzwyczajnego na dwóch uczelniach: Akademii Pomorskiej w Słupsku (przez dwie kadencje, od roku akademickiego 2003/2004 do września 2008, byłem tu także dyrektorem Instytutu Polonistyki i członkiem Senatu) oraz w Wyższej Szkole Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych i Politycznych w Gdyni, w której (jako kierownik Katedry Historii Kultury Europejskiej) pracowałem do końca roku akademickiego 2004/2005. Oprócz wykładów kursowych i monograficznych, konwersatoriów i seminariów magisterskich w macierzystej uczelni pozaetatowo prowadziłem wykłady i seminaria z zakresu teatrologii w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, zaś w latach 2010-2012 prowadziłem na tejsze uczelni zajęcia na studiach doktoranckich.

Bezpośrednio po studiach w 1967 roku rozpocząłem pracę zawodową jako redaktor w Telewizji Polskiej w Gdańsku, gdzie zatrudniony byłem przez trzydzieści cztery lata na kolejno następujących stanowiskach: redaktor, publicysta (1967-1973), kierownik Redakcji Teatru (1973-1981), Zastępca Redaktora Naczelnego do Spraw Artystycznych (1981-1983), komentator (1983-1987), kierownik Redakcji Artystycznej (1987-1990), komentator 1990-2001).

W latach 80. i 90. równolegle pracowałem na Wydziale Filologiczno-Historycznym Uniwersytetu Gdańskiego, gdzie jako adiunkt i starszy wykładowca prowadziłem wykłady i seminaria; na studiach dziennych (1975-1979), na Podyplomowym

Studium Wiedzy o Teatrze, Filmie i Telewizji (1986-1991) oraz Podyplomowym Studium Dziennikarskim (1995-1998).

Jako visiting professor wykładałem w Belgii: Universiteit Antwerpen (Antwerpia 1991), w Kanadzie: Concordia University (Montreal 1987) oraz York University (Toronto 2009), na Litwie: Vytauto Didžiojo Universitetas (Kowno 1998), w USA: City University of New York (2009), Georgetown University (Waszyngton 2009), New York University (2009), Yale University (New Haven 2009).

Prowadziłem też podyplomowe Seminaria dla Krytyków Teatralnych organizowane przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Krytyków Teatralnych (AICT) w Grenoble (1991), Montevideo (1994) i Amsterdamie (2000). Od roku 2002 byłem konsultantem naukowym (Research Consultant) International Biographical Centre w Cambridge (Anglia).

W latach 2002-2003 byłem Pełnomocnikiem Wojewody Pomorskiego do spraw Kultury.

Jako kierownik literacki pracowałem w następujących teatrach: Studio Rapsodyczne w Gdańsku (1963-1966), Opera Bałtycka w Gdańsku (1970-1972), Teatr Muzyczny w Gdyni (1978-1979), Teatr Wybrzeże w Gdańsku (1991-1993) oraz jako konsultant artystyczny: Teatr Wybrzeże (1999-2000).

Przez dwadzieścia lat (1981-2001) byłem wiceprezydentem Międzynarodowego Stowarzyszenia Krytyków Teatralnych (International Association of Theatre Critics, aff. UNESCO); w 1994 roku zostałem wybrany na dożywotniego wiceprezydenta honorowego IATC; członek Klubu Krytyki Teatralnej Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich (do 1982), następnie Stowarzyszenia Dziennikarzy RP (w latach 1979-1982 wiceprezes, 1982-2000 prezes, od roku 2000 dożywotnio prezes honorowy), ZAiKS (od 1972), Międzynarodowego Instytutu Teatralnego (ITI od 1976), Związku Literatów Polskich (od 1977). Nigdy natomiast nie byłem członkiem żadnej partii politycznej.

Jestem autorem dwudziestu trzech książek, w tym naukowych, eseistycznych i literackich: *Szekspiriady polskie* (1976), *Spotkanie z mitem* (1976), *Fatamorgana* (1979), *Wieczory popremierowe* (1982), *Zza kulis, szeptem* (1982), *Ludzie w reflektorach* (1982), *Hebanowski. Monografia artystyczna* (1983), *Myślenie Szekspirem* (1983), *Latający fotel* (1987), *Zasoby i sposoby. Dramaturgia polska 1970-1985* (1988), *Czas przesilenia* (1991), *Józef Szajna* (1992), *Czytając Szekspira* (1996), *Kłopoty Klary* (1997), *Annie, Alicji, Kai* (1999), *Demon? błazen? cynik? czyli Żywot sceniczny „Ryszarda III” Wiliama Szekspira w teatrze polskim* (2000), *Szekspir w cieniu gwiazd* (2001), *Szekspir – ich rówieśnik* (2003), *Teatr na skrzyżowaniu, czyli Siły i środki sceny europejskiej na przełomie XX i XXI wieku* (2003), *Szekspir i Wielki Zamęt* (2004), *Prehistoria polskiego Szekspira* (2007), *Sam z Szekspirem na scenie. O monodramie szekspirowskim* (2007); *MODrzeJEwSKA ShakespeareStar* (2010).

Redagowałem też teatralne książki zbiorowe i periodyki naukowe w Polsce i zagranicą. Mój esej *Mit* (z tomu *Czytając Szekspira*) został włączony do podręcznika języka polskiego dla liceów ogólnokształcących *Język, literatura, kultura. Wypisy i zadania* (2002).

Opublikowałem około tysiąca artykułów dotyczących teatru współczesnego w Polsce i na świecie oraz historii teatru. Są to studia, rozprawy, szkice, eseje, a tak-

że artykuły przekrojowe i recenzje, publikowane w książkach zbiorowych oraz m.in. w następujących periodykach: „Autograf”, „Dialog”, „Kultura”, „Literatura”, „Notatnik Teatralny”, „Polityka”, „Przegląd”, „Słupskie Prace Filologiczne”, „Studia Europejskie”, „Teatr”, „Tu i Teraz”, „Wiadomości Kulturalne”, „Życie Literackie”, „Coliseum” (Mołdawia), „Contemporary Review” (Wielka Brytania), „Handelsblad” (Holandia), „International Theatre Yearbook” (Meksyk), „Jeu” (Kanada), „Kazaliste” (Chorwacja), „New Theatre Quarterly” (Wielka Brytania), „Shakespeare Quarterly” (USA), „Sipario” (Włochy), „Szinhasz” (Węgry), „Teatralnaja Żyżn” (Rosja), „Teatro in Europa” (Włochy), „Teatteri” (Finlandia), „Theatre” (Korea).

Przez lata brałem udział w licznych międzynarodowych konferencjach naukowych, na których – w wielu krajach Europy, Ameryki, Afryki i Azji – wygłosiłem kilkadziesiąt referatów.

Dla Telewizji Polskiej zrealizowałem około dwudziestu filmów dokumentalnych (poświęconych rozmaitym modelom kulturowym w Europie, Azji i Ameryce Południowej); jestem też autorem takich cykli telewizyjnych jak, m.in. *Balet, Balet polski, Zawsze teatr, Teatr polski, Wieczór w teatrze z Andrzejem Żurowskim, Teatr czyli świat*. Telewizja Polska zrealizowała wiele moich scenariuszy teatru tv, adaptacji oraz librett baletowych.

Widowiska teatralne według moich scenariuszy – przede wszystkim monodramy, opery, balety – grane były na wielu scenach w Polsce i za granicą. Sporadycznie zajmowałem się też reżyserią (np. *Malowidło na drzewie* Ingmara Bergmana, Teatr Wybrzeże, Gdańsk 1993).

W związku z moją twórczością literacką i naukową odbyłem setki spotkań autorskich w Polsce, a także za granicą (m.in. w USA).

Jako juror lub przewodniczący jury pracowałem przy wielu ogólnopolskich (Kalisz, Opole, Rzeszów, Toruń, Wrocław) oraz międzynarodowych festiwalach teatralnych (Amsterdam, Baltimore, Erewan, Kair, Kijów, Kilonia, Lwów, Montreal, Moskwa, Nancy, Petersburg, Quebec City, Tallin), a także jako selekcjoner lub doradca artystyczny (np. *Bałtycki Dom*, Petersburg; *Cairo International Festival for Experimental Theatre*, Kair). Przez kilkanaście lat byłem konsultantem artystycznym *Międzynarodowego Festiwalu Szekspirowskiego* w Gdańsku, a od 2005 roku dyrektorem artystycznym światowego festiwalu monodramu szekspirowskiego *ArmMono* w Erewaniu.

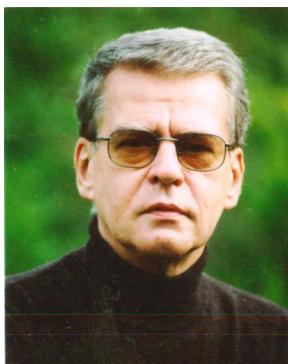
Przez blisko czterdzieści lat współpracowałem z Ministerstwem Kultury w różnych projektach krajowych (wielokrotnie byłem konsultantem, członkiem komisji ekspertów, jurorem), a także międzynarodowych, głównie jako wiceprezydent IATC.

Praca wiceprezydenta w Międzynarodowym Stowarzyszeniu Krytyków Teatralnych dała mi doświadczenie merytoryczne i organizacyjne w strukturach międzynarodowych. Jako konsultant *Premio Europa per il Teatro* (teatralny odpowiednik filmowego Oscara) pomnożyłem i pogłębiłem swoje kontakty z wybitnymi artystami, krytykami, teatrologami i szefami międzynarodowych organizacji teatru. Jednym słowem z europejską, i nie tylko europejską, opiniotwórczą elitą teatralną, co – zwłaszcza poprzez stałe wzajemne konsultacje – profitowało w mojej pracy naukowej.

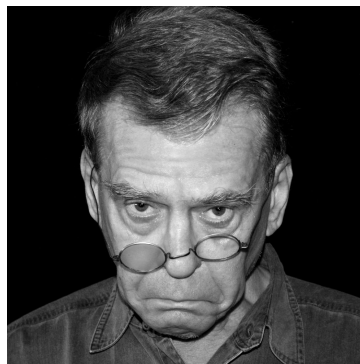
Otrzymałem m.in. następujące nagrody: Klubu Krytyki Teatralnej SDP (1970, 1977, 1988), *Złoty Ekran '73*, Wojewody Gdańskiego (1981, 1984, 1997), Ministerstwa Kultury i Sztuki (Nagroda im. Edwarda Csató 1984), Tygodnika „Fakty” (1984), Prezydenta miasta Gdańska (1987, 2004 za całokształt twórczości), Stowarzyszenia Dziennikarzy RP (1991 za całokształt twórczości krytyczno-teatralnej), Gdańskiego Towarzystwa Przyjaciół Sztuki (1987, 1996), Prezydenta miasta Gdyni (2002), Nagrodę im. Wojciecha Bogusławskiego za Teatralną Książkę Roku (2002).

W czterdziestolecie pracy twórczej (2004) decyzją Prezydenta RP zostałem kawalerem *Orderu Odrodzenia Polski*. Wcześniejsze odznaczenia, m.in.: *Złoty Krzyż Zasługi*, *Zasłużony Działacz Kultury*, *Medal 40-lecia PRL*, medal *Za Zasługi dla Gdańska*, zaś późniejsze: medal Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Gloria Artis* (2009) oraz *Złoty Medal Kultury Republiki Armenii* (2010).

Moje biogramy znajdują się m.in. w: Frankowska Bożena, *Encyklopedia teatru polskiego*, Warszawa 2003; *Kto jest kim w Polsce* (Warszawa 1989, 1993, 2001); *Kto jest kim w regionie gdańskim* (Gdańsk 1993); *Kto jest kim w województwie pomorskim* (Gdańsk 2000); *Leksykon polskiego dziennikarstwa* (Warszawa 2000); *Błękitne Who is Who Hübnera* (2006); *International Authors and Writers Who's Who* (Cambridge 1989, 1993, 1997, 2001); *Man of Achievement* (Cambridge 1993, 1995); *Five Thousand Personalities of the World* (USA 1994, 1997); *Dictionary of International Biography* (Cambridge 1996); *Who's Who in the 21st Century* (Cambridge 2002); *2000 Outstanding Intellectuals of the 21st Century* (Cambridge 2003); *2000 Outstanding Europeans of the 21st Century* (Cambridge 2006); *Współcześni polscy pisarze i badacze literatury. Słownik biobibliograficzny*, t. 10, opr. zespół pod red. Jadwigi Czachowskiej i Alicji Szałagan (Warszawa 2007).

Wydaje mi się, że wyglądam tak,

ale mój wnuczek widzi mnie tak.